

Regeringens proposition

1975/76: 192

**om teckning av aktier i AB Industrikredit och AB Företagskredit,
m. m.;**

beslutad den 25 mars 1976.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

G. E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås åtgärder för att öka utlåningsmöjligheterna till de mindre och medelstora företagen. Förslaget innebär att upplåningskapaciteten i AB Industrikredit och AB Företagskredit höjs. Detta föreslås ske genom nyemission av aktier och utökning av garantifonderna i de båda bolagen.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag

PROTOKOLL

vid regeringssammanträde

1976-03-25

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Lidbom, Carlsson, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson

Föredragande: statsrådet Sträng

Proposition om teckning av aktier i AB Industrikredit och AB Företagskredit, m. m.

AB Industrikredit bildades år 1934. Efter omorganisation år 1960 äger staten 50 % av aktiekapitalet och ett antal affärsbanker återstoden. Bolaget skall medverka till finansiering av företrädesvis mindre och medelstora företag genom att ge huvudsakligen långfristiga lån samt genom egen upplåning skaffa medel för verksamheten. AB Industrikredits långivning är företrädesvis inriktad på primärkrediter. Bolagets upplåning sker till största delen i AP-fonden. Enligt bolagsordningen skall bolaget ha ett aktiekapital av lägst 8 och högst 24 milj. kr. jämte en garantifond av 80 milj. kr. att utgöra särskild säkerhet för de av bolaget ingångna förbindelserna. Aktiekapitalet uppgår f. n. till 16 milj. kr.

AB Industrikredit har rätt att för sin rörelse upplåna medel och ikläda sig garantiförpliktelser till ett belopp som, frånräknat upplåningen mot förlagsbevis, motsvarar högst tjugo gånger summan av bolagets eget kapital och garantifond. Mot förlagsbevis upplånat kapital intill ett belopp motsvarande summan av bolagets aktiekapital och garantifond likställes i princip med eget kapital.

AB Företagskredit bildades år 1962. Staten och olika affärsbanker äger vardera 50 % av aktiekapitalet. Bolaget skall i likhet med AB Industrikredit medverka till finansiering av företrädesvis mindre och medelstora företag genom att ge huvudsakligen långfristiga lån samt genom egen upplåning skaffa medel till verksamheten. AB Företagskredit lämnar dock lån med en friare bedömning av säkerheterna. Bolagets upplåning sker till största delen i AP-fonden. Enligt gällande bolagsordning skall bolaget ha ett aktiekapital av lägst 4 och högst 12 milj. kr. jämte en garantifond av 24 milj. kr. att utgöra särskild säkerhet för de av bolaget ingångna förbindelserna. Aktiekapitalet uppgår f. n. till 8 milj. kr.

AB Företagskredit har rätt att för sin rörelse upplåna medel och inköpa sig garantiförpliktelser till ett belopp som, frånräknat upplåningen mot förlagsbevis, motsvarar högst tio gånger summan av bolagets eget kapital och garantifond. Mot förlagsbevis upplånat kapital intill ett belopp motsvarande summan av bolagets aktiekapital och garantifond likställas i princip med eget kapital.

AB Industrikredit och AB Företagskredit har i särskilda skrivelser hemställt att åtgärder vidtas för en ökning av bolagens aktiekapital och garantifonder. Bolagen anför därvid bl. a. följande.

AB Industrikredits eget kapital inkl. fonder och vinstmedel uppgår f. n. till 22 milj. kr. Upplåningsrätten är sålunda begränsad till 4 056 milj. kr. Härav har bolaget hittills utnyttjat 3 858 milj. kr. och kan alltså disponera ytterligare 198 milj. kr. Under de senaste åren har beloppen av utlämnade lån och beviljade men ej utlämnade lån ökat kraftigt. Nettoutlåningen, som år 1971 uppgick till 1 958 milj. kr., hade år 1975 stigit till 3 941 milj. kr. Stora anspråk på lån föreligger och för att bolaget skall kunna expandera i takt med efterfrågan krävs att ramen för bolagets upplåningsrätt vidgas. Därvid förutsätts att en ökad långivning från Allmänna pensionsfonden till bolaget skall kunna ske. För att täcka utlåningsbehovet under de närmaste fyra à fem åren beräknar bolaget att i det närmaste en fördubbling av den nuvarande utlåningskapaciteten behövs. I valet mellan olika alternativ att åstadkomma den ökade upplåningsvolymen förordar bolagets styrelse en nyemission av aktier på nominellt 16 milj. kr. till pari och en ökning av garantifonden med 80 milj. kr. Härigenom skulle erhållas en förstärkning av upplåningsmöjligheterna med 3 936 milj. kr. Härför behövs emellertid ändringar i gällande bolagsordning.

AB Företagskredits eget kapital inkl. fonder och vinstmedel uppgår f. n. till 8 milj. kr. Upplåningsrätten är sålunda begränsad till 672 milj. kr. Härav har bolaget hittills utnyttjat 602 milj. kr. och kan alltså disponera ytterligare 70 milj. kr. Under de senaste åren har bolagets nettoutlåning ökat kraftigt och stigit från ca 267 milj. kr. år 1971 till 626 milj. kr. år 1975. Stora anspråk på lån föreligger och för att bolaget skall kunna expandera i takt med efterfrågan krävs att ramen för bolagets upplåningsrätt vidgas. Därvid förutsätts att en ökad långivning från Allmänna pensionsfonden till bolaget skall kunna ske. För att täcka utlåningsbehovet under de närmaste fyra à fem åren beräknar bolaget att i det närmaste en fördubbling av den nuvarande upplåningskapaciteten behövs. För att möjliggöra den ökade upplåningsvolymen förordar bolaget en nyemission av aktier på nominellt 4 milj. kr. till pari och en ökning av garantifonden med 20 milj. kr. Härigenom skulle erhållas en förstärkning av upplåningsmöjligheterna med 504 milj. kr. Härför behövs dock ändringar i bolagsordningen.

Föredraganden

AB Industrikredit och AB Företagskredit har ökat sin utlåning mycket kraftigt sedan bolagens upplåningskapacitet senast höjdes, vilket ägde rum år 1971 (prop. 1970: 165 bil. 6, SU 1970: 214, rskr 1970: 429). Under innevarande år kan bolagen beräknas nå en sådan utlåningsvolym att en höjning av upplåningskapaciteten är nödvändig om en fortsatt ökning av utlåningen skall kunna ske. Bolagen har en viktig funktion när det gäller att medverka till finansieringen av mindre och medelstora företag genom att ge långfristiga lån. Genom att bolagen till största delen finansierar sin verksamhet genom upplåning i AP-fonden får de mindre och medelstora företagen del av de fördelar som denna fondbildning innebär. Det är angeläget att den pågående utvecklingen kan fortsätta. Jag förordar att bolagens upplåningskapacitet höjs i föreslagen omfattning. Jag har inte något att erinra mot det av bolagen föreslagna sättet härför, dvs. höjning av aktiekapitalet genom nyemission och utökning av garantifonderna. Enligt vad jag har inhämtat har övriga aktieägare förklarat sig villiga att medverka till en höjning av upplåningskapaciteten på föreslaget sätt.

Jag föreslår att staten för sin del tecknar nya aktier i AB Industrikredit till ett belopp av 8 milj. kr. och i AB Företagskredit till ett belopp av 2 milj. kr. Medel för aktieteckningen bör anvisas redan under innevarande budgetår. Erforderliga garantiförbindelser från statens sida bör utfärdas av riksgäldskontoret. De uppgår till ytterligare 40 milj. kr. för AB Industrikredits garantifond och 10 milj. kr. för AB Företagskredits garantifond.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att utfärda garantiförbindelser dels på 40 000 000 kr. att ingå i AB Industrikredits garantifond, dels på 10 000 000 kr. att ingå i AB Företagskredits garantifond,
2. till *Teckning av aktier i AB Industrikredit* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1975/76 under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 8 000 000 kr.,
3. till *Teckning av aktier i AB Företagskredit* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1975/76 under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kr.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom propositionen föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.